

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINELJeva ulica 6 — TELEFON: 31-32, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36 — Izdaja več dne opatino — Mesečna zvezdačka 11.— Kr.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in koncesijske komisije
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Radični pri polnočnem življenju novembra:
Ljubljana, Štev. 10-321

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Il porto di Djidjelli bombardato

Uno „Spitfire“ abbattuto

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Sulle attrezzature del porto di Djidjelli formazioni aeree germaniche hanno sganciato numerose bombe.

L'aviazione nemica ha ieri agito su località della Sicilia, della Calabria e su piccoli centri della zona del Vesuvio tra cui

Pompei.
Danni limitati. Uno »Spitfire« è stato abbattuto dalla nostra caccia nei dintorni di Comiso.

Le incursioni avversarie segnalate nel bollettino odierno hanno causato complessivamente due morti e sedici feriti.

Luka Djidjelli bombardirana

En „Spitfire“ sestreljen

Razširjenje operacijskega področja

Rim, 18. jun. s. Uradni list objavlja Dujecev razglas, s katerim se ozemlju pokrajina Foggia, Bari, Brindisi, Lecce, Taranto, Cosenza in Catanzaro, kakor tudi ozemlje pokrajine Reggio Calabrija, ki ni bilo upoštevano v razglasu št. 183, dne 21. maja 1943/XXI, ter ozemlje pokrajine Matera, ki je v vojnem stanju, proglaša za operacijsko področje. Razglas ima učinkove glede na izvajanje vojaškega kazenskega zakona od jutri naprej, gleda na druge svrhe pa od polnoči 15. junija 1943/XXI.

Glavni stan italijanskih Oboroženih si je objavil 18. junija naslednje 1119. vojno poročilo:
Nemški letalski oddelki so odvrgli mnogo bomb na pristanišča naprave v Djidjelliju.
Sovražno letalstvo je včeraj delovalo nad krajem v Siciliji, Kalabriji in nad manjšimi sosednjimi območji ob Vezuzu, med temi tudi v Pompejih.
Škoda je omejena. Naši letalci so v okolišu Comisa sestrelili eno letalo tipa »Spitfire«.

Sovražni poleti, ki jih omenja današnje službeno poročilo, so skupno povzročili 2 smrtni žrtvi in 16 ranjenih.

Iz Odredbenega lista PNF

Rim, 18. jun. s. Odredbeni list PNF objavlja:

Navede: Junaško so padli v borbi fašisti Marcello Serazanini, blvši zvezni tajnik v Mogadisiju in zvezni podstajnik v Bologni; Piero Alessandri ter Regoli Quazzi, člani direktorja fašista v Montalcionu (Siena); Ettore Annone, zaupnik GUFA v Turinu; Carlo Felice De Negris, tajnik fašista v Melfiju (Potenza); Francesco La Fata, zaupnik GUFA v Partinisu (Paler) in Giacomo Gavarini, vodja skupine fašista v Saldiji (Bergamo).

Fašist Remo Montanare je imenovan za izrednega komisarja OND za vojne sirote.

Imenovan sem: vseučilščega fašista Giuseppe Oggianija za tajnika GUFA v Tarantu namesto fašista Giandomenico Marstrandrea, ki je pod orsijem; vseučilščega fašista Maria Rodilossa za voditelja GUFA v Sirakusi, vseučilščega fašista Carla Delmeja za voditelja GUFA v Apuliji, vseučilščega fašista Remo Sammarritza za voditelja GUFA v Campobasatu, namesto vseučilščega fašista Giovannija Baroneja, ki je pod orožjem.

Fašist Vanda Gorio Bruschki in Laura Cald-Roncalli zapuščata položaj inspektorja ženskih fašistov.

Imenovan sem za inspektorje ženskih fašistov naslednje fašistke: V. Cagliari, Rosso Banie, v Eani Angelo Terese R. sso, na Corfu Mario Jano, v Perugiji L. geno Bonucc, Pintelli, v Reggio Calabriji Vittorio Luce Banzetto, v Salernu Anne Danello, v Udine Nello Pampis, v Vercelliju Mario Gay, v Comu Marzio Federico Favio.

Razpust iridentističnih skupin

Rim, 18. jun. s. Tajnik PNF je, upoštevajoč, da so v obsegu delovanja Stranke tudi naloge raznih skupin za iridentistične akcije, odredil razpust teh skupin in odločil, naj se priključijo kot kulturne skupine narodnemu zavodu za fašistično kulturno skupino »Nizzardo«, ki je opravila in opravlja tako zaslužno propagandno delo in delo italjanstva, prehaja v odvisnost ustavnove za tisk.

Indija na pragu svobode

Voditelj indijskih patriotov v Tukiju — Države trojnega pakta za čimprejšnje uresničenje indijskih stremljenj

Tokio, 19. jun. s. Indijski narodni zastopnik Candra Bose, ki se je želeti podati na Japonsko, da bi se udeležil razprave glede neodvisnosti Indije, je nedavno prispel v Tokio, kjer se je sestal z ministarskim predsednikom generalom Tojom. Bose se je razgovarjal tudi z visokimi funkcionarji japonskega zunanjega ministrstva in z visokimi oficirji japonske vojske.

Rim, 19. jun. s. Potovanje Candra Bošeja v Tokio je pomembno in važno v sedanjem trenutku, tako glede notranjega položaja v Indiji, kjer se gibanje za neodvisnost vedno bolj ojačuje in širi in kjer kaže ponovno zadržanje si trojnega pakta do tega gibanja, katerega nameravajo Italija, Nemčija in Japonska v vsakem pogledu podpirajo. Dogodek je tembolj vreden poudark, ker je japonski ministarski predsednik Tojo prav te dni zatrdiril, da je njegova vlada trdno odločena prispetati z vsemi svojimi silami k uresničenju neodvisnosti Indije ter da je prepričan, da bo želja po osvoboditvi, ki je tako goreča v dušah vseh Indijcev, uresničena in da bo kmalu prišel dan, ko se bo v Indiji začelo

novo svobodno življenje. Po izrecnih izjavah generala Toja v parlamentu dne 16. m. ni dvoma da se bo s pomočjo stikov Bosjeja z oddelekni japonske vlade v voditelji Lige za neodvisnost Indije akcija indijskih patriotov v Evropi in v vzhodni Aziji za neodvisnost še bolj ojačala. To akcijo, za katero bodo izdelani nadaljnji stvari načrti in ki bo ojačena v Indiji in izven nje bodo sile Osi in Japonska do skrajnosti podprtje. Trojni pakt hoče samo pomagati Indijcem, da resničijo svoja upravljena stremljenja in odstranijo vseh angloških vplivov, kajti Anglosasi so večni sovražniki indijskega naroda. Doseči morajo popolno svobodo in zavzeti mesto, ki jim pritiče v novem svetovnem redu, ki bo nastalo po zmagi trojnega pakta.

General Wavell imenovan za podkralja Indije

Lizbona, 18. jun. s. Uradno naznanjajo iz Londona, da je bil maršal Wavell imenovan za podkralja Indije. General Auchinleck sledi Wavellu kot glavni poveljnik oboroženih sil v Indiji.

Američani hočejo preprati Angleže o svojem junastvu

Rim, 19. jun. s. Radijsko poročilo iz Washingtona, da bo vojni obveščevalni urad posiljal v kratkem v Anglijo uradnega predavatelja, ki mu je naloženo, naj prepravi angleški narod, da zaveznički onstrani Ocenata niso tisti, ki jih kino kaže inozemcem, odkrivajo novo lice odnosov med Angleži in Američani. Američani so morda opazili, morda nekoliko kasno, da jih Angleži ne jemijo resno glede njihovih sposobnosti, kakor jih opisuje ameriška propaganda. Zato je omenjeni obveščevalni urad, ki je ena izmed neštetih ustanov, katere je ustvarila ameriška birokratična fantazija, rečel potrebo po predavateljski propagan-

di, ki naj bi doplnila kinematografsko. Taka predavanja pa seveda ne bodo mogla spremeniti angleškega mnenja o ameriški vojaški sposobnosti.

Zamenjava španskih letalcev na vzhodu

Madrid, 18. jun. s. Na rusko fronto je odšla četrta letalska eskadra prostovoljev Sinje divizije, ki je pod poveljstvom Guade, hrebrega borcev iz španske obnovljive vojne. Letalci bodo zamenjali tretjo eskadro, ki se vraca v domovino. Ob odhodu so nastale mogocene patriotske manifestacije.

Dve leti vojne proti boljševizmu

V prvih dveh letih vojne so izgubili Sovjeti okrog 20 milijonov ljudi, 36.000 tankov, 50.000 topov in 40.000 letal ter najplodovitejše pokrajine

Berlin, 18. jun. s. Ob drugi obljetnici pričetka vojne proti Sovjetski zvezzi poudarjajo v pristojnih nemških krogih, da je vojna na vzhodnih frontih navadni protiudarci v pretekli zimi potekla za Nemce z uspehi, kakršnih se ni bilo. To kažejo ozemeljske osvojitev nemških čet in zelo hude izgube rdeče vojske. Po dosegajučih prispevkih so boljševiki izgubili v vojni 5 milijonov in pol ujetnikov, 36.000 tankov, okrog 50.000 topov in nad 40.000 letal. Ce se temu pristejemo padle in neprečiščene vrste boljševiških ranjencev, sledi, da je Sovjetska zvezda izgubila najmanj 20 milijonov ljudi. Glede ozemlja, so Sovjeti izgubili štirikrat večno površino ozemlja kot je angleški otok in poljedeljsko ozemlje, ki je zitnica Sovjetske zvezde.

Povzemajoč najbolj izrazite dogodke iz vojne proti boljševiškemu sovražniku po veličju v istih krogih Berlina slavne borce v prvi ofenzivni fazi leta 1941, ko je bilo v gigantskih uničevalnih bitkah do 10. novembra 1941 ujetih 3 milijone in 600 tisoč nasprotnikov. Pripominajo, da se je v drugi fazi vojne in sicer v zimi 1942 pokazala vojaska moč Sovjetov prvič v vsej svoji pomembnosti in vris je bil, da

se je treba za uklonitev Sovjetske zvezde poslužiti gigantskih sredstev in torej mobilizacije novih množic in novih energij. Tretja faza vojne, ko so nemške čete spomladni, pozimi in poleti leta 1942 napadale, je bilo vojno prizorišče doline Volga in Kavkaz. Tudi z ogromnimi napori in močnimi uspehi sovražnik dokončno ni bil uničen. Uspelo mu je, da se je utrdil v zimski ofenzivi leta 1942/43 na fronti ob Doncu. Sovjetski poizkusi pa niso imeli začlenjenega strateškega uspeha zaradi protiudarne nemške čete v februarju in marca letos v odseku vzhodno od Harkova.

V tukajšnjih krogih zaključujejo, da se po bilanci dveh let vojne proti Sovjetski zvezzi in na podlagi izkušenj lahko sklepa, da je vzhodna fronta precej močna, da lahko prepreči vstop boljševizma v Evropo in razpolaga s tako ugodnimi izhodiščnimi postojankami, da lahko pripravi in izvrši v naprej določene načrte. Nemške vojske si le potencialno nujno upoštevajo, da lahko vzdruži napad istočno na raznih frontah tako na vzhodu kot na jugu.

ton. Prav tako nesporazmerje, haterega je minister s podatki nesporno vrednosti potrdil, se kaže v konjereji in svinjereji. Potem ko je podprtva važnost naravnih virov za bodočnost Evrope, je minister proti zaključku zatrdiril, da se bo borba proti smrtnemu sovražniku vodila do končna in popolne zmage. Govoreč o naporih angleških zračnih gangsterjev, da bi zrušili moral nemškega naroda, je govoril zatrdiril, da ti napori ne bodo uspeli, kakor niso uspeli napori za oslabitev nemške vojne proizvodnje. Obračaj o misel k žrtvam sovražnega barbarstva, je minister zatrdiril reko, da bo prišel dan, ko se bo na teror odgovoril s protiterjem. To bo ura maščevanja, za katere dela danes ne utrudno ves nemški narod ter prima na dnu največje discipline vse žrtve vojne.

Stališče Rumunije do moskovskih načrtov

Bukaresta, 18. jun. s. Rumunski tisk ponovno komentira izjave Litvinova o sovjetskih ekspansijskih načrtih. »Pruntă Vreni« piše: Cesar ni mogel Litvinovu náhradno zahtevati od Washingtona, je vedel v Teheranu, Moskva se ne zadovoljuje več z mejami iz leta 1914, tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako vlijuden, da nam je dej vedeni o tej novosti. Njegove izjave se jemljejo zelo resno. Imajo popolnoma uradni način in so zelo zanimive, ker so bile podane po razgovoru Litvinova s Stalinom. Rumunija, nadaljuje list, je najbolj interesirana več z mejami iz leta 1914 in tudi ne z mejami iz leta 1914, temveč hoče mnogo več, hote izhod na Adrij. Doslej se je govorilo o moskovskih željah glede Baltiškega morja in skandinavškega prostora. Govorilo se je o Dardanelih in o ruskem idealu po izhodu v Sredozemsko morje. Toda nikoli se ni govorilo tako jasno o ruskih zahtevah glede Adrijatika. Litvinov je bil tako

Slovo Visokega komisarja Ekscelence Emilija Graziolija

Ob odhodu iz Ljubljane je Vis. Komisar Ekscelenc Emilij Grazioli poslal ljubljanskemu županu ter županom in komisarjem vseh občin Ljubljanske pokrajine naslednje točno poslovilno pismo:

Ker me je Duce odredil na drugo mesto odgovornosti, sporočam gospodu mestnemu županu, županom in komisarjem občin v pokrajini svojo živo zahvalo za lojalno in

Ob izidu statuta mestnih združenih podjetij v Ljubljani

Javnosti je že znano, da so bila pred kratkim ljubljanska mestna podjetja družete organizirana kakor prej in popoloma ločena od mestnih uradov. Elektrarna, plinska, vodovod in cestna železnica so združena v eno podjetje, ki ima industrijski značaj in se imenuje »Združena podjetja za elektriko, plin, vodovod in tramvaje. Podjetje je ločeno od uprave mestne občine in ima svoje posebne proračune in računovodstva. Prenošenje podjetij je last mestne občine, a čisti dobiček, od katerega se odtegne vse, kar je potrebno za zboljšanje in razvoj obratov, pripada vsakemu letu mestni občini. Upravi podjetij načeluje upravni odbor, ki mu predseduje župan, com. dr. Salvator Tranchida, članji pa so univ. prof. dr. inž. Milan Vidmar, univ. prof. dr. inž. Kral Alojzij, univ. prof. dr. inž. Samec Maks in univ. prof. dr. inž. Lobe Feliks, torej sami najoddilejniji strokovnjaki naše univerze.

Ko je bil te dni natisnen »Statut za Združena podjetja za elektriko, plin, vodovod in tramvaje«, se odreči mesta podjetij z generalnim direktorjem Združenih podjetij inž. Ivanom Bartlom na celu izročili županu generalu Leonu Rupniku, kot

Zivljenje na živilskem trgu

Večja izbira živil privabila več kupovalcev — Med uvozenim blagom najbolj kupujejo črešnje

Ljubljana, 19. junija.
Pozimi in spomladi so se mnoge gospodinje izogibale trga. Tedaj je bilo naprodaj le nekaj vrst živil, zimske zelenjave, nekaj lanskih pridelkov in uvoženo blago. Razumljivo je bilo, da tedaj niso prihajali na trg tudi tako številni prodajalci. Z domaćimi pridelki zalažajo naši trgi najbolj redno trnovski in krakovski obdelovalci vrtov. Nekateri imajo na trgu svoje stalone prostore, zato pa tudi skrb, da jim ne polede blago, ko ga je v splošnem najmanj. Med njimi so tudi stalni prodajalci kislega zelja, vedno dobro založeni z blagom, počasi in poleti. Zelenjadni trg zalažajo s povrtnino redno poklicni pridelovalci povrtnine. Nedvomno je poklic, čeprav to v splošnem ni priznano, pridelovanje povrtnine predvsem za prodajo na trgu. Včasih so bile na živilskem trgu v večini kmetice, ki pa niso imele stalnih prostorov in ki se tudi niso pečale predvsem s pridelovanjem živeža za prodajo na trgu. Zadnja leta prevladujejo vedno bolj poklicni pridelovalci povrtnine, ki jih gospodinje navedno imenujejo »Trnovčanke«, čeprav niso vse iz Trnovega. Te obdelovalke vrtov so tako podkovane v svoji stroki kakor pravi vrtnarji. Skoraj ves čas, ki ga ne porabijo na živilskem trgu, prebijajo na vrtovih. Popoldne pripravljajo blago za prodajo prihodnji dan na trgu, kajti na trg je treba odriniti precej zgodaj. Nekateri imajo tudi svoje stalne prodajalke, ker same ne utegnijo prodajati na trgu, zoper druge pa prodajajo tudi branjevecem, javnim kuhinjam itd. svoje pridelke na debelo.

V Trnovem zdaj vidimo na vrtovih se vedno precej glavnate salate. Lani je bilo nekaj časa izredno živahnovo povraševanje po domaći salati, s čimer pridelovalci prej niso računale, zato trg ni bil dovolj založen. Toda so se pa tem bolj pripravile na letos. Menda niso se nikdar pridelovali v Trnovem in Krakovem toliko salati kakor letos, čeprav so jo včasih izvajali v obmorske in gorenjske letoviške kraje. Pričelek pa je letos tudi zelo lep. Včasih se nekateri pojasmjevali, da je trnovska salata tako lepa ter da sivoi tudi v krajih,

Jutri občni zbor „Žegoze“

Ljubljana, 19. junija.
Sporedno z nenadim in naglim razvojem skupnosti malih gospodarjev v Ljubljani se je nepriskrakovano razminalnilo tudi Splošna gospodarska združba železničarjev v Ljubljanski pokrajini, ki pa ni le ustanova železničarjev, temveč gospodarsko toriče visokega števila malih gospodarjev na glede na stan. Ustanova pozna javnost pod imenom »Žegoza«. Pred nekaj leti je bila »Žegoza« skromna združba, ki je s pčilimi sredstvi in majhnimi možnostmi pospeševala malo gospodarstvo, posebno med železničarji. V zadnjih letih pa ji doživelta ta združba tolikšen razvoj, kakršnega doseže le redko kaka ustanova.

Zadružja je začela najprej z raznimi malimi akcijami v prid razširitev reje malih živali. Pojavne je uredila predstavico in se sistematično začela pečati s pospeševanjem reje angorskih kuncov. Danes pa ima »Žegoza« že celo vrsto gospodarskih obratov, brez katerih bi v sedanjih časih malo gospodarji s težavo shajali. Poleg predstavice, ki je sedaj v Ljubljani, kamor že od nekdaj spada, je »Žegoza« postavila usnjarno za predelavo kož malih živali v kožuhovino in usnje, dajejo je pripravila mlini za mletje raznih pridelkov v krmu za živali, prevedla in razširila je posredovalnico za dobavo najrazličnejših krmil, začela je izdeloval razna visokovredna krmila in se sploh peča v gospodarskem smislu z vsem, kar more koristiti rejcem malih živali in celotnemu načemu gospodarstvu. Prav sedaj združjuje »Žegoza« svoje obrate v glavnem v skupnih obratnih prostorih, da skoncentriira delovanje in ga usposobi, da bo malemu gospodarstvu še bolj koristilo.

Razumljivo je, da primaš tak nagni naziv malih ustanov malih ljudi tudi težave. Denarna sredstva so omrežja, agilnih in sposobnih delavcev primanjkuje, manjša ni mogoče dobiti. Vendar je zadruža uspešno premagovala težave in ovire in je na najboljši poti, da postane sčasoma čvrsta in sposobna gospodarska

ustanova, ki bo lahko vplivno posegala v vse narodno gospodarstvo.

»Žegoza« ima v nedeljo dne 20. t. m. ob 14.00 ur dopolnil svoj občni zbor v dvorani Nabavljalske združge državnih železničarjev na Cesti Soške divizijske (bivša Masarykova) št 15. Spričo tega smo smatrali za potrebno, da opozorimo javnost na občni zbor, zlasti pa vse številne zadružarje, ki so dolžni, da se občnega zborja svoje pomembne ustanove udeleže v polstevilu.

Ker so zadružarji tudi skoraj vsi členi društva »Mali gospodar« v Ljubljani, bodo na ta dan odvadila vsa strokovna predavanja in tako tudi kozjarsko predavanje, ki je bilo določeno za to nedeljo.

Spodnja Štajerska

Nova grobova. V Spod. Radvanju pri Mariboru je umrla zasebnica Elizabeto Košec roj. Cvetko, starca 69 let. V Spod. Polškavi je umrla Marija Hrastnik roj. Godec, starca 49 let. V Mariboru sta umrila stavbni delavec Franc Horvatič iz Stinača, starca 47 let, in pletilcevka hčerkica Frida Mrak. V Radvanju pri Mariboru je umrla posetnica Stefanija Stiglič roj. Fečič, starca 56 let. V Grazu je umrl upokojeni višji postni kontrolor Ignac Pečtar, starca 62 let. Njegove zemanske ostanke so prepeljali v Brežice. V Brežje-Slomu je umrl Andrej Erzin, star 68 let, v Petovarju Rožalija Močnik.

Učiteljsko zborovanje v Rogoški Slatini. V Rogoški Slatini so zborovali v tork učitelji šolskih okrožij Rogoška Slatina in Sv. Križ. Zborovanje je bilo 22. Okrajni nadučitelj časa: Prof. Wiedner, ki je govoril o važnih političnih dogodkih naših dñi, potem pa s sledil razgovor o raznih važnih vprašanjih učiteljskega stanu.

Zivljenje in umiranje. V prvi polovici junija je bilo v Mariboru rojenih 74 otrok in sicer 42 dečkov in 32 deklek. Novih grobov je bilo 45, potok pa 31. V Ptaju sta

PONEDELJEK 21. JUNIJA 1943-XXI

7.30: Pesni in napevi. 8.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 12.20: Plosče. 12.30: Porocila v slovenščini. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 20.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 20.20: Simfonični koncert vodi dirigent Dagoberto Potzineti. 21.30: Predavanje v slovenščini. 21.40: Opereta glasba. 22.15: Orkestralna glasba, vodi dirigent Petrica. 22.45: Porocila v italijsčini.

Ponedeljek 21. Junija 1943-XXI

7.30: Pesni in napevi. 8.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 12.20: Plosče. 12.30: Porocila v slovenščini. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 20.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 20.20: Simfonični koncert vodi dirigent Dagoberto Potzineti. 21.30: Predavanje v slovenščini. 21.40: Opereta glasba. 22.15: Orkestralna glasba, vodi dirigent Petrica. 22.45: Porocila v slovenščini. 19.45: Po-

Premenadni koncert vojaške godbe

Godboda XL Armijskega zborja bo izvajala v nedeljo 20. t. m. ob 18. v tivoljskem parku naslednji glasbeni spored:

Misasi: Vojaška koročnica.

Schubert: Podoknica.

Schubert: Glasbeni trenutek.

NN: Furlanske violice.

Rosini: Tatinska sraka (simfonija).

Misasi: Vojaška koročnica.

Izpit iz italijsčine

Predsedništvo Zavoda za italijsko kulturno javlja, da se bodo prihodnji torek, 22. t. m. ob 16 začeli izpit iz italijsčine. Kandidati za izpite so naprošeni, naj se prigleše pri tajništvu zavoda.

se poročila Kurt Wegscheider in Marija Potocnik, oba iz Ptuja. Umrlj pa so Anton Kranjc, star 22 let, Franc Želenko, star 9 let, in Jakob Valič iz Radomerja. Na Pragerskem sta se poročila Ivan Soršek iz Amstetna in Otilija Safožnik iz Sp. Polavke.

Veliki vojaški koncert v Mariboru. Drevi ob 21. priredi vojaška godba na lepo razsvetljenem travniku novega mestnega parka velik koncert, na katerem nastopijo dve vojaške godbe in sicer po dve in dve pod vodstvom svojih kapelnikov Dietla, Kneissla, Schönherrja in Hartmanna. Dostop v park bo prost, pač se bodo pobrali prostovoljni prispevki za nemški Rdeči križ.

Smrtna nesreča na cesti. Na cesti med Ptujem in Radgonom je avtobus do smrti povozil 9 letnega Franca Zelenka. Deček se je na povratku iz sole s tovarši igral na cesti. Tekel je cez cesto v trenutku, ko je pridrvel avtobus, ki se mu ni mogel več umakniti.

Umetsniki se poslavljajo od Maribora. V četrtek je priredil Urad za ljudsko pravstvo v štajerskem Heimatbundu v zvezni dvorani v Mariboru operni večer, ki so se na njem poslovili od mariborskega občinstva trije priljubljeni solisti mariborskega opernega ansambla: Marija Reichelt, Gertrude Probst in Ervin Frieser.

Nakazovanje racioniranih živil

Ljubljana, 19. junija. Prehranjevalni zavod Vis. koga komisariata v Ljubljani obvešča vse trgovce z racioniranimi živili, zadruge in pike mestna. Ljubljane, da ne bo nakazovanje racioniranih živil za mesec julij po naslednjem abecednem redu:

Torek, 22. jun., A-C; sreda, 23. jun., D-J; petek, 25. jun., K; sobota, 26. jun., L-M; pondeljek, 28. jun., N-P; sreda, 30. jun., R-T; četrtek, 1. julija, U-Z; petek, 2. jul., peki: A-P; sobota, 3. jul. ja., R-Z.

Razdeljevanje racioniranih živil se prične 23. junija iz sklad št. I. Vok, Béleweissa cesta, in A. Vok, Resljeva cesta.

Pri nakazovanju bo vsak trgovec obvezan, da ne bo vzdružil vsega racioniranega živila.

Stranke se opozarjajo, da se ravnačno treno abecednem redu in da prihajajo po nakazila že v zgodnjih dopoldanskih urah.

Osebne izkaznice

V Ljubljani morajo vsi moški od 15. do 50. leta vložiti prošnjo za zamenjanje osebne izkaznice do 30. junija, torej do konca t. m. Vabilo jih, naj to napravijo čim prej, da ne bo ob koncu navala ter zato morda ne bi mogli priti vsi na vrsto.

Poslovnične za sprejemjanje prošenja bo odprt fudi obe nečeji 20. in 27. junija ter ob 10. juniju v praznik sv. Petra in Pavla 29. junija, vsakokrat od 8. do 12.

Moški, ki so že dopolnili 50. leta, in ženske na prošenjih še ne vlagajo sedaj ter naj se samo v nujnih primerih neposredno obrnijo na poslovnično na magistratu, ki je v sobi št. 37 v I. nadstropju nad trgovino mestne elektrarne na Mestnem trgu št. 2.

Zoper opozarjamo, da mora vsak prospelik predložiti: 1) prošnjo na predpisano obrazec, 2) tri enake fotografije (gor, 3) morajo samci predložiti krstni list, poročeni pa še poročni list, a v dvočini mrljški list, 4) dokaz o poklicu (polovna knjižica, uradniška legitimacija in podobno), če je mogoče s fotografijo, 5) dozdanjen osebno izkaznico, 6) inozemci morajo predložiti tudi dokaz o državljanstvu.

Največje zanimanje med uvozenim blagom pa so davek bzbule precej lepe breskve, ki so bile kmalu razprodane. Po njih so posegali prav tako z vremem, kakor po črešnjah, ki jih je bilo v prvih tržnih urah tudi nekaj pri branjevcih.

Z veseljem je treba ugotoviti, da je zdaj naprodaj dovolj bovorinov, ki so si že z novimi bučami.

Kar je seveda lep rekord svoje vrste. Ku-

mar je bilo danes naprodaj še več kakor prejšnje čase. Cvetaja je bila precej hitro razprodana. — Danes so bile naprodaj tudi zelo založeni kaj bo lahko dosegel.

Pri nakazovanju bo vsak trgovec obvezan, da ne bo vzdružil vsega racioniranega živila.

Stranke se opozarjajo, da se ravnačno treno abecednem redu in da prihajajo po nakazila že v zgodnjih dopoldanskih urah.

Radio Ljubljana

NEDELJA, 20. JUNIJA 1943-XXI

8.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 8.15: Orgelski koncert; izvaja Margherita Nicosia. 11.00: Prenos pete mašice iz Bazilike sv. Pavla v Rimu. 12.00: Razlagi Evangelija v italijsčini (O. G. B. Marino). 12.15: Razlagi Evangelija v slovenščini (O. K. Sekovčan). 12.30: Porocila v slovenščini. 12.45: Komorna glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 13.15: Porocila v italijsčini. 14.00: Porocila v italijsčini. 14.15: Koncert radijskega orkestra v komornem zboru; vodi dirigent D. M. Šijanec: slovenska glasba. 15.00: Porocila v slovenščini. 17.05: K. Š. Karel: Bodimo rejni malih živali: kmetijsko predavanje v slovenščini. 17.35: Lahka glasba. 19.30: Porocila v slovenščini. 19.45: Politični komentar v slovenščini. 20.00: Napoved časa; poročila v italijsčini. 20.20: Simfonični koncert vodi dirigent Dagoberto Potzineti. 21.3

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od ponedeljka 21. t. m. zjutraj do objave novega cenika

Ljubljana, 19. junija

Z odlokom VIII/2 št. 363/12 je Visoki Komisariat za Ljubljansko pokrajinu dne 18. junija t. l. določil za tržno bago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 21. junija 1943-XXI zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Kislo zelje 4 L; kisla repa 2.50 L; glavata solata 3.70 L; radič 3.70 L; špinaca 3.35 L; ohrov 3 L; domaća cvetača 3.35 L; nove kolerake 3 L; rdeča in bela redvicica 5 L; grah 6 L; domaći belusi 7.60 L; rabarbara 6 L; peteršilj 4 L; rdeča pesa brez listov 3 L; nova repa brez listov 2 L; Šopek zelenjava za juho 0.50 L; nova čebula 3 L; Šalot 4 L; novi česen z zelenjem 4.50 L; osnačen hren 4 L; liter bovorovic 3.50 L; liter gozdnih rdečih jagod 10 L; kilogram česenj I, vrste 6 L; kilogram česenj II, vrste 5 L; jajca 2.50 L komad.

Kjer ni poselj veden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjam pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajinji, ker je za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, v veljavi cenik za zelenjava in sadje št. 10 na rdečem papirju.

Posebno pa opominjam prodajalce in prodajalce, da mora biti po teh cenah napredaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti osnačena in opa-

na, vendar pa ne več mokra ali namočena, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nizje cene morajo biti vidno označene na vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem, temveč tudi na živilskih trgov v Mostah, na Viču, na Av. Jakuba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalnah in prodajalcih na drobno po vsej mestni občini ljubljanske.

Blago, ki so bile zanj cene objavljene v prejšnjih maksimalnih cenikih in jih sedaj nuj v ceniku, se mora prodajati po prejšnjih cenah, kakor ob isti letni dobri lanskega leta, če ni bila za tisto blago s posebno odločbo Vis. Komisariata — odsek za določanje cen — odobrene druge cene.

Ponavljamo, da imajo prodajalci na drobno dolžnost na blago postaviti listič z enoto ceno in kakovostjo blaga.

Ta cenik mora biti obesen na vidnem prostoru tako v trgovinah na debelo kakor tudi v prodajalnah na drobno. Ceniki se dobre v mestnem tržnem uradu po 20 centesimov.

Za pridelke, ki jih ta cenik ne navaja, veljajo zadnje cene iz prejšnjih cenikov.

Kršiteli predpisov tega cenika bodo kaznovani po naredbi z dne 26. januarja 1942-XXI št. 8 in z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215 ter po naredbi 12. marca 1941 M. s. št. 358.

DNEVNE VESTI

— Minister Biggini med učiteljstvom v Vercelli. Minister za narodno vzgojo Biggini je v ponedeljek prispeval v Vercelli, kjer so ga sprejeli predstavniki pokrajinskih oblasti in stranke. Minister je obiskal številne krajevne zavode in se ustal s pokrajinskim učiteljstvom, ki mu je poročal o tekočih zadevah.

Rumunska kraljica mati na poti skozi Italijo. Prejšnji teden je odpovedala iz Bukarešte rumunska kraljica mati. Njen letalo je bilo namenjeno v Firenze.

Papežev spomenik v Vadu. Prejšnjo nedeljo so v prisotnosti italijanskega kneza mons. Borgognini Duca odkrili v angleški katedrali v Vadu spomenik sedanemu papežu.

Verske svečanosti v Cannobiu, da bi bil sklenjen čim bolj ugoden zmagovalni mir. V nedeljo so se začele v Cannobiu verske svečanosti, posvečene letos prošnji za čim ugodnejši sklenitev zmagovalnega mira. Vodil jih je novarski pomožni škof mons. Carlo Stopa sodelovanjem milanskega prefekta dr. Giovannija Galbiatija. Svečanosti so se udeležili številni romarji. Zaključila se je z veliko procesijom.

— Krst trojčkov. Na binkoštne nedelje so v vatikanški baziliki v Rimu krstili trojčke, ki jih je 21. aprila letos rodila zidarjeva žena Carolina Tomasi. Pri krstu so dobili imena Romolo, Remo, Italo.

— Nagradno stenografsko tekmovanje. Prejšnji teden je bilo v Torinu nagradno stenografsko tekmovanje v hitrosti pisanja in točnosti stenograma. Dostopno je bilo samo najboljšim stenogramom. Prvo nagrado ministrica za ljudsko kulturo v znesku 3000 lir. si je prizoril Fausto Frittitta, drugo nagrado v znesku 2000 lir pa Ubaldo Silvestri.

Uspeh italijanskega filma v Bolgariji. Sofijsko filmsko podjetje »Sibko film« je sklenil pogodbo, da se izdelat italijanska filma »Jetišnica« in »Meglja na mornu« v bolgarski verziji. Ta filma sta prva tuga filma, ki bosta izdelana v bolgarskem jeziku. Pogoda dokazuje veliko naklonjenost italijanske filmske industrije do bolgarske kinematografije, obenem pa prijubljenočnost, ki jo uživa italijanski film v Bolgariji.

Izbuba dveh dragocenih uhanov. Rimska Sturia iz Recca pri Genovi je privajala karabinjerjem, da je v petek, ko se je zjutraj mudila v čakalnicu postajo v Reccu in čakala na vlak, da bi odpovedala v Sestri Levante, izgubila dva izredno dragocena uhana. Imela ju je zavita v robec. Na to je kmalu pozabila in si obrisala z njim nos. Pri tej priložnosti sta ji padla po tleh, ne da bi opazila. Bla'sta izdelana iz platine z brillanti in je vsak tehtal okoli 15 gramov. Vsak je bil vreden okoli 25.000 lir, torej skupno okoli pol milijona lir. Sturia je opazila izgubo, ko jo je viak že vozil proti Sestri Levanta.

Razstava dalmacijskih vezenin v Rimu. Od sobote so v Rimu v trgovini kmečke gospodinje in obrti na Trajanskem trgu razstavljene dalmacijске vezenine in nekateri drugi izdelki. Pobudo za razstavo je dala zarska »Ars dalmata«, ki jo vodi žena dalmacijskega guvernerja Batinjanin.

Nesreča. V ljubljanski bolnišnici se zdravijo naslednji ponesrečenci: Vladimír Zrimsek, 5-letni sin uradnika iz Ljubljane, se je s srpm urezal v desno nogo. — Boris Boškin, 18-letni dijak iz Rudnika, se je usekal v levice. — Jakob Ferjan, 72-letni hišec iz Ljubljane, si je pri padcu zlomil desnico. — Anton Intihar, 11-letni sin posestnika iz Strahomera, si je odsekal palec levice, ko je cepil drva.

IZ LJUBLJANE

— Vreme se izboljuje. Čeprav smo zadnje čase upravičeno nezaupljivi ob vseh vremenskih napovedih, vendar smo verjeti, da bo poslej vsaj nekaj dni lepo. Včeraj je bilo še nestanovitno in dobili smo se nekaj dežja, dovolj, da ni bilo mogoče sušiti sena, a zvečer se je zjasnilo. Včeraj je bilo precej hladno, saj je maksimalna temperatura znašala samo 16°. Ponori je ostalo jasno in zato se je precej ohladilo, tako da je današnja minimalna temperatura znašala 6.6°. V četrtek je bilo še malo hladnejše, vendar se nam ni zdele takoj kakor davi, ker je bil danes hlad bolj občuten zaradi goste mgle. Megla se je začela trgati zelo zgodaj in obetale se je topel dan. Zračni tlak je narasel za več milimetrov in je dali še naglo napred.

— Iz Odstranjena navlaka. Pred dnevi je bil temelito očiščen malo prostor ob še neucrenjem Turnograjski ulici. Med Turnograjsko ulico, Erjavčeve ceto, staro stavbo ob Nunski ulici in prostranim vrtom je četverokoten prostor, ki bo v doglednu

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA

Globoka drama, posnetna iz življenja vestnega zdravnika s slovitim karakternim igralcem Zaharievičem v filmu

Zivljenje drugih

Najboljša poljska produkcija V glavnih vlogah še: E. Barezevitska in Jozef Wegrzyn

Režija: Mihail Waszynski

Predstave ob: 14., 15.50, 17.40 in 19.30

KINO MATICA

Film v najkrasnejših prirodnih barvah. Čudoviti posnetki »zlate« Prague. Tragična zgoda deklice, ki jo je pogubilo velemesto!

Praga — zlato mesto

V glavnih vlogah Kristina Söderbaum Predstave ob: 15., 17. in 19.15; v nedeljo matineja ob 11. ur

KINO UNION

Dvoje ljubezni znaniematne skladatelja Ilya R. Beifilja prikazuje film

Nestanovitno srce

V glavnih vlogah: Germana Paolieri, Luisella Beghi, Roberto Villa, Osvaldo Valenti

Predstave ob delavnikih ob: 15.30, 17.30, 19.30 ur; ob nedeljah in praznikih ob: 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30

KINO MOSTE

Močna in čustvena ljubljanska drama z lepo Dino Sassoli in Carloni Ninchijem v glavnih vlogah

Zivi mrtvec

Velike pomorske bitke v filmu

Junaki oceana

Nedelja ob: 3/4, 1/2, 5/6. in 1/28. uri; delavnik ob: 6. ur

V nedeljo ob: 1/28. ur

Zivi mrtvec

času zazidan. Tu je ležala vsakovrstna navlaka, ki okoliči vsekakor ni bila v okras. Sedaj je tudi ta kotiček našega mesta odščilen in zaslinio urejen. Kratka Turnograjska ulica, ki veže Erjavčeve ceste odnosno Igrisko ulico z Nunske, je imela doslej samo desni hodnik za pešce, ki je pole urejen in asfaltiran. Cestisci je posuto in utrjeno. Na lev strani pa je, kadar je bila navlaka odstranjena, urejen še zaslini hodnik, posut z gramozom.

— Ij Nekaj besed o škropilnem tramvaju. Električna cestna železnica v Ljubljani ima tudi velik škropilni voz, ki v suhih in vročih dneh pridno škropi ceste, seveda tiste, po katerih so zgrajene tramvajske proge. Kotel škropilnega tramvaja baje drži celih devet vodov in glasno pokajajo drvi po prog. Vendar pa njegovo škropljenje nič kaj pride ne zaleže, vsaj v zadnjem času, ker je začel dirkati z največjo hitrostjo, tako da so pršna cestica le povrno poškropljena in se prah sproti osuši. Sicer smo pa imel zdaj precej časa mir pred prahom in vročino.

— Ij Kino Matica

Zaradi izrednega zanimanja za film podaljša predvajanje nepreklicno do vključno nedelje 20. t. m.

Praga — zlato mesto

Obiskite v nedeljo matineja ob 11. ur!

— Ij Nova razstava ob prehodu nebotičnika. V Kosovem salonu v prehodu nebotičnika bo prirejena nova slikarska razstava znamenega slikarja Miloša Šusteršča. Razstava bo imenovana »Pomlad v Velikih Laščah« in bo obsegala 15 najnovjih del. Slikar Miloš Šusteršč je zlasti znani, odkar je lansko leto v zgornjih prostorih Obersnelove galerije postavil na ogled zbirko motivov dolenjskih krajev. Nova razstava bo nedvomno nekaj svojvrstnega, na kar opozarjam ljuditelje domače upodabljanje umetnosti in prijatelje naše Dolenjske. Odprtje bo krajšo dobo.

— Ij Več parov težkih v sredini težkih konj namerava mestna občina ljubljanska kupiti za lastno porabo. Vabilo posestnikom, ki imajo take konje naprodaj, naj jih, če je mogoče, pripeljejo v sred. 23. t. m. ob 10. ur na mestno pristavo. Kjer jih bo pregledala ocenjevalna komisija. Posest-

nike onstran žične meje, ki ta dan ne bi mogli v mesto, pa prosimo, naj upravo mestne pristave v Povšetovi ul. št. 12 obveste pisneno, kakšne konje imajo naprodaj (opis) in po kakšnih pogojih.

— Ij Mestna zastavljalnica zaprt. Zaradi slike in snaženja prostorov bo mestna zastavljalnica zaprta od Rešnjega Telesa 24. t. m. do sv. Petra in Pavla 29. junija. Zato opozarjam stranke, naj to upoštevajo, da ne bi te dni prepozno skušali rešiti zastavljene predmete.

— Ij Umrl v Ljubljani ob 12. do 17. junija. Goldstein Filip Jože, 80 let, bivši optikar, Muzejska ul. 5; Mazij Josip, 97 let, železniški inšpektor v p. Cesta Rea Arieala 4; Gašperlin Ivan, 77 let, mestni sluga v Rožni dolini, C. XIII-5; Masnec Marjeta, roj. Grimšč, 85 let, vdova čevljarka, Vidovdanska c. 9; Mihelič Marija, 69 let, vdova tesarja, Zvezna ul. 14; Tomec Rozalija, roj. Rovenšky, 74 let, vdova zasebnega uradnika, Zrinjskega c. 5. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Turk Ivan, upok. želančnik, Zaloška cesta 1; Hrast Ivana, roj. Brejc, 77 let, vdova nadučitelja, Režijantska ul. 11; Babič Silvester, 19 let, sin rudarja, Kočevo, Rudnik 222; Koščak Jozef, 65 let, užitkarica, Bičje 8, obč. Šent Jurij, okr. Ljubljana; Hegler Uršula, roj. Krajl 82 let, preučitnikarica, Pod Taborom št. 4, obč. Videm-Dobrepolje; Šuštaršič Alojzij, 4 meseca, sin posestnika, Podaber 8, obč. Semčiš; Jerančič Avgust, 45 let, podnadzornik polic. agent. Večna poti. Javni kom. med drugim tudi sloviti Beethovenovo sonato op. 22 v Chopinovo etudo op. 25. št. 7. Prodaja programov v Knjigarni Glasbene Matice po 3 in 1 liro.

— Ij Operna sola glasbene šole »Sloga«

priredi v pondeljek 21. junija t. l. ob 1/19. uri v Slogini glasbeni dvorani produkcijo svojih gojencev. Na sprednu so scene iz izbranih oper, ki jih gojenci izvajajo v solo nastopu, duetih, tercetih itd. Nastop bo IV. letnega produkcija Slogine glasbene šole. Njena opera šola, ki jo vodi ga Pavla Lovšetova, predstavlja svoje gojence še nekaj let na produkcijah, ki kažejo lep razvoj njenih gojencev v pevskem oziru, kakor tudi v nastopanju na održi. Sporedje prodaja šolska pisarna v Pražnici ulici.

— Ij Diplomski koncert absolventke Glasbene Akademije Ogrin Ksenije bo v pondeljek 21. junija t. m. v veliki filharmonični dvorani. Nadarjena pianistica ima na sprednu, da ga je naštudirala s prof. J. Ravnikom, med drugim tudi sloviti Beethovenovo sonato op. 22 v Chopinovo etudo op. 25. št. 7. Prodaja programov v Knjigarni Glasbene Matice po 3 in 1 liro.

— Ij Če hoče res dobro vinº pití, belo,

— Ij Operna sola glasbene šole »Sloga« priredi v pondeljek 21. junija t. l. ob 1/19. uri v Slogini glasbeni dvorani produkcijo svojih gojencev. Na sprednu so scene iz izbranih oper, ki jih gojenci izvajajo v solo nastopu, duetih, tercetih itd. Nastop

Antona Medveda „Stari in mladi“

Milan Skrbinšek je priredil za oder in prav dobro uprizoril najboljšo A. Medvedovo realistično ljudsko dramo, ki izziva globok vtisk

Ljubljana, 19. junija.

Anton Medved, duhovnik pesnik, je ena najbolj tragičnih osebnosti v naši književnosti. »To je bil najlepši slovenski fant: rimski nos, črne oči, mehko oblačenje, fin glas, ga je označil Cankar. Bil je izredno prikupen: plemenit, duhovit, široko izobražen, negovan, eleganten, družbeno zelo prijeten človek. A zaradi izgrevnega poklica vse življenje nesrečen. Žrtve duhovne dediščine po trdem ocetu in mehki mater ter obenem žrtve dr. Mahničevih estetskih načel se je v blatu svobodomiseln poezij v tip katoliškega pisatelja, ki ni mogel in smel pisati kakor je hotel. Literatura mu je bila edino zatočišče. Pločov kot lirik, epik in dramatik pa je rodil izvenične le brezkrvne literarne otrocke. Medved bi bil krasen in pretresljivo tragična slovenska osebnost biografškega romana.

Shakespear in Schiller sta mu bila vzornika v ustvarjanju drame. Uprizorili smo najprej njegovo tragedijo »Za pravdo in srečo, a brez pravega uspeha«.

Uprizorili smo tudi njegovo zgodovinsko tragedijo »Kacijanar«, ki so jo ponavljali nedavno; zdaj pa je po zaslugu Milana Skrbinskega prvič na naš oder njegova realistična kmetiška drama »Stari in mladi«. Našli so jo v avtorjevi literarni zapuščini.

Milan Skrbinšek je kot režiser in dramaturg dobro izvršil svojo nalogu; Medvedovo dramo je spremno predelal v tri dejanja, dialoge deloma krajši, deloma pa napisal nove ter dal večini oseb večjo strnjenočnost v govorici in plastičnost značajev. Tako je ustvaril dramo, ki je na sveti krstni uprizoriti s svojo domačnostjo, dovolj napetim dejanjem in vseskozi zahvalnimi ulogami, zlasti pa s svojo etiko dosegia uspeh ter ostavila na mladino in odraste poslušalce globok vtisk.

Medved je kot duhovnik pač neštetokrat doživjal med našim kmetiškim ljudstvom v različnih enačicah tragedije, ki jo je potem napisal, tragedijo, ki se ponavljajo med vsemi narodi po svetu in ki je naša svoj najvišji, najlepši in najpretresljivejši izraz že v Shakespearjevem »Kralju Learju«. Medved je zanj vsakdanjo snov iz lastnega naroda na preprost, jasen način brez posebne umetnosti, brez globokoumnega psiologiziranja in filozofiranja, a tudi brez prikrijevanja tendenčnosti in poučnosti.

Dejanje je prav spremno prepletel z raznim motivi. Os je usoda očeta Jannnika, gospodarja, ki je odstopil otrokom vse premoženje in se hotel umakniti v mirem kot Nadaljni motiv je ženitev sina kmetja s posmeščanjem in navrno polkovanju kmetico. Tretji motiv je delovanje zgodovinsko resničnega Prelesnika, panarejvalca bankovcev. A tu je še četrti: Spuščanje očeta in mater, da se ti bo dobro godilo na zemlji, in s kakršnim merilom meriš drugim, s takim se merilo tudi tebi!

Medved je gotovo večkrat opazoval nevhalene otreke in zato nesrečne starše »na koto.« V svoji drami je predstavil za nesrečo odgovorni in krivi kar dve ženi: Jannikovo hčico Aleno, lakovnicu in lehkomiselinu zajedalko in Izsiljevalko ter Jannikovo snaho Aleno, kmetiško namiguso, ki se je v mestu nazvala vseh lastnosti protipadle ženskini. Ob ti dve ženi je postavljal dramatičnu zatelebanico brez odločnosti in odpornosti. Jannikovega zeta Šepara in sina Franceta. Zaradi ženine zavajljivosti pada prvi v mrežo ponarejvalca bankovcev Prelesniku lehkomislini Šepar. Ta potegne za seboj še Franceta, ki je prav tako zaradi ženine razispornosti začel v dolge in si več ne zna pomagati Šepar in France, zet in sin sta torej žrtvi, starih žen in sta žrtvi obe njuni hiši.

Tragična žrtve pa je predstavil stari Jernej Jannik. Na zahtevo snahe Alene ga sin izkuša pregnati iz izgovorejene čumate pod streho, ko starec vztraja pri pogodbah, pa ga sin pahne sploh iz hiše. Starček se zateče k zetu a tudi zet se ga otreče, ker je nevarnost, da bi nastal razkril zvezzo s Prelesnikom. Tako je stari Jernej, ki je razdelil vse premoženje med otroke, končno sam brez strehe in kruha.

Tu pa je še Metka, najmlajša Jannikova hčica. Svakinski Aleni je na poti in tudi bratu Francetu je odveč, ker se boji, da bo hiši na sromoto. Obduje namesto s Tinetom, mlinškim hlapcem. Ker Metka noče poslušati očeta, nahujškanega po Francu, jo oče zapodi iz hiše. A prav ta Metka je edina nesebična, očeta in dom ljubeča ter pridna in poštena.

Katastrofo privede Kragelj, pustolovec in Prelesnikov agent, zapeljivec Franceta in Šepara ter lušči Alenin ljubimec. Kajpak zasačajo orožniki Prelesnika, ki dela

bankske baš v Francetovem podtem milini ter zvezdo za Francetov in Šeparjev zločin. Kragelj pravčasno pobegne z Alejom na Nemško, a tudi France in Šepar bi hotela uiti roki pravice. Frej pa še Francet proda hišo s posetom kar precej na mestu: Blaže, posestnik, ptičar in hranilnik, pa kustni biter Franceta in Metze. V največji naglici podpiše kupno pogodbo s pricami in hočo same še z Blažem, tom oditi po kupnino. Tedaj vstopita oronika, vključen Franceta in Šepara ter ju odvedeta.

Alli tragičnost dobi zadovoljiv in presečljivo srečen zaključek. Blaže podari Jannikovino Metki in Tinetu, a stari Jannik bo lahko mirno dočakal svojo smrt na blivem lastnem domu in bo spoščovan in negovan baš po novem gospodarju in novi gospodinji, ki jima je bil kruto krivčen.

Dejanje je po uvodni raztegnjenosti pogovor brez gibanja nadalje polno močnih dramatičnih prizorov, ki so nanizani brez hirskega čdorov, pa tudi brez nujne logične povezanosti. Efekti si sledi udar na udar in obilje efektov se stopnjuje ter zaključi z načinom presečenjem, z Blažem plemenito radodarnostjo, ki je imela včasih še zadnje zatočišče v Koledarskih povesteh, a je Večernice Mohorjeve družbe dandanes več ne trpe. Dramatična povezka osebe kakor figure na šahovnici: če mu je katera na poti, jo odrine za kulis: n. pr. ženin France pošlje Alenu, dasi je sploh prvi v hiši, v jedilni shrambo po malico, da more govoriti z nekom brez prič. Alena pošlje Franceta iz hiše, da ima intimen razgovor z bivšim ljubimcem. Taki primerov je v vseh dejanjih.

S časom, v katerem se drama začne, razvijejo in zaključi, nismo na jašnem; v par mesecih niti najbolj zapravljiva kmetiška žena ne spravi grunta na rob propada. Da je sklepanje in podpisovanje kupne pogodbe za Jannikovo posestvo v tej obliki nemogoče in Blažetovo darilo tega posestva Tinetu in Metki brez notarja in pravnega prepisa, celo brez plačila kupnine neveljavno, razume vsak lalk. Da so osebe ali čisto bele ali čisto črne, edini France je mož dobrih in slabih lastnosti, torej resničen človek, da je moška zatelebanost na kmetih tako smešno usodna in stari Jannik v svoji dobruti naravnost tepe, da je zelo nadarjen začetnik.

Glavno žensko vlogo Alene, pomešanje, nekmetko, cafute, predstavlja močno in preprtičljivo realistično Gabrijelčeve; potno ustreza z dobro Metko Simčičeva, z ne-nasitno grabežljivko pa Starčeva ter končno Blaž z orožnikom.

Občinstvo se je domačega dela vidno razveselilo, prezirje po vse nedostatki, živahnio pleskoval igralcem, ki so prejeli mnogo šopkov, ter izražalo po vseh dejanjih in na zaključku predstave svoje zadovoljstvo v občutju, da smo pač taki ali vsaj podobni, vsekorker slovensko svojski — stari in mladi.

Pogrešali smo na rampi le Milana Skrbinškega. Zaslužil bi bil, da bi mu vidno izrazili priznanje in zahvalo za njegovo delo.

Iz ujetništva vračajoči se navdušeno pozdravljam mater Domovino

Kakor Medvedove Poezije izvečine niso zgrabljile in navdušile nikogar, ker so su-

kazal tudi ob smrti Bruna Mussolinija, ker je posetil generalnega italijanskega konzula v Tangerju in mu izrazil sožalje.

Izenačenje nemškega kazenskega prava

Nemčija ima zdaj še samo dva samostojna kazensko pravna sistema, namreč kazensko pravo Nemčije kot take in ono alpskih ter podonavskih pokrajin. Oba sta v marsikaterem pogledu različna. Dejanja kazniva v alpskih in podonavskih pokrajinah presoča kazensko pravo v Nemčiji v njenih starih mejah bistveno drugače ali pa sploh niso kazniva, in narobe. Iz tega so nastale v sodstvu razne težkoči in neprilike, ki vodijo zlasti med vojno zaradi pogostega menjanja bivališč ali kraja zaposlitve pogosto do nezadovoljivih odločitev.

Da bi se te pomanjkljivosti že zdaj odstranile v duhu in smislu narodno socialistične zakonodaje, je pravosodni minister izdal 29. maja uredbu o izenačenju kazenskega prava. Uredba prinaša obenem vrsto določb, ki so bile v Nemčiji v njenih starih mejah po nepotrebni zamotane in nepregledne, zdaj so pa poenostavljene. Kazensko pravo v alpskih in podonavskih pokrajinah je bilo urejeno deloma smotreneče bolj v ljudskem duhu kakor pa v Nemčiji. Kar so imele te pokrajine boljševska je bila prevzeta v izenačeno kazensko pravo, ki bo odsej veljalo za vso državo.

MONOTONIJA

— Če ima moški dve ženi, je to bigamija.

— Če ima pa samo eno, je to — monotonija.

KRATKOVIDNOST.

— Kako je s kratkovidnostjo tvojega moža?

— Vedno slabše. Pomislil, da je včeraj poljubil sobarico misleč, da drži v objemu mine.

Križanka št. 86

1	2	3	4	5	6	7	8
9							10
11					12		
13				14			15
				16			17
18	19		20		21		22
23		24		25			
26		27		28			
29			30		31	32	
33			34	35		36	
37		38					
39						40	
41					42		
43		44			45		46
47			48			49	
50					51		
52	53						
54	55	56					57
58	59				60		
61			62				

po naši, 20. skupna bivališča v Orientu, 23. tuje moško ime (fonetično), 25. kos enota, 26. velika razdobja, 28. obliko pomožnega glagola, 29. prijeten duh in okus, 31. reka na Portugalskem, pritok Duera, 33. pritok Varte na Poljskem, 34. kratica za lastnorino, 36. kratica za sledeči, 37. natakar (srbohr.), 39. povejnik kožaške vojske, 40. pisemna kratica, 41. predsednik turške republike, 43. pripovedna pesem (dvojina), 45. žensko ime, 47. žalši, krasnejši, 49. latinska kratica za rodilnik, 50. prav tak, 51. otroci, 52. vožča avtomobil, 54. veznik, 56. kratica za naziv člena istega poklica, društva, 57. kvartaški izraz, 58. zgovoren, okretnega jezika, 61. žensko ime, 62. grška boginja.

N A V P I Ě N O : 1. dve besedi: rimska boginja + nova beseda, sestavljena, 2. začaranost, 3. težko delam, 4. izkoriscata stiske, 5. sedri rožete, 6. država v Zadnji Indiji, 7. država v USA, 8. sorodniki, 14. rizivo žganje, 17. pripadniki evropskega naroda, 19. vedno se nespremenjivo ponavljajoč, 21. velika skupina čebel, kobilic, 22. voden, samo v mislih obstoječ, 24. nerodna nepriznanja, 27. rimska številka za 999, 30. evropski narod, 32. del kolesa, 35. okvare, bolna mesta na organizmu, 38. pritok Irtisa (množina), 40. v gostilnah, vinotični mušči se človek, 42. reka v Afriki, 43. žalostna pesem, žalostinka, 44. velikometni zločinec, 46. cerkveno prokletstvo, izobčenje, 48. evropski narod, ki mu govorica pripisuje veliko skupuščvo, 51. število, 53. mestob in Drini v Črni gori, 55. angleška reka, 59. predlog, 60. nikalnica.

REŠITEV KRIŽANKE ST. 85.

Vodoravno: 1. uk, 3. kabina, 8. Erato, 12. p. s., 14. poraz, 16. božati, 18. Urabi, 20. Ren, 21. bas, 22. ia, 23. elita, 24. novinar, 26. st. 27. slanina, 28. Tabor, 29. ko, 30. Ira, 31. oko, 32. talar, 33. remiza, 35. skati, 37. to, 38. lapor, 39. zalo, 40. ar.

N A V P I Ě N O : 1. up, 2. Korotan, 3. kabil, 4. az, 5. Ibar, 6. nos, 7. až, 8. eta, 9. ri, 10. Tula, 11. Orinoko, 12. planota, 13. si, 15. Reval, 17. alt, 19. Atika, 21. bar, 23. Ela, 25. nora, 26. som, 27. sram, 29. ker, 30. Iza, 32. to, 33. ro, 34. iz, 35. sl, 36. Ir.

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. nebesna smer, 9. oblasten, zastopajoč državo, služben, 10. sam, 11. neumne, blazne, 12. mesto med madžarsko-rumunsko meji, 13. okrog, 15. oblika pomožnega glagola, 16. nemško ime za Muro, 17. predlog, 18. tuja črka, napisana

»Zelo si ljubezniva, Nesta,« je rekla Cintija. »Tijudje se postajali že kar prenadležni. Nato je mirno zložila ček in ga spravila v torbico.

»A zdaj povej, kako si napravila,« je spet začela gospa Fordova. Spustila se je v slansajoč, se zleknila vznak, sklenila roke za tilnikom in priprila oči, kakor bi se pripravljala na poslušanje glasbenega komada, ki ga ima posebno rada. Prvkrat po dolgem času je bila videti docela vedrega duha. Nato je rahlo dodala: »Povej mi vse, od začetka do konca.«